

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))
Освітня програма	Середня освіта (Мова і література (англійська)). Психологія
Форма навчання	денна
Курс	II
Семестр	III

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання
кафедри англійської філології
та перекладу

29.08.2019 № 1

ЗМІСТ

1.	Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну	3
2.	Цілі, завдання, передумови вивчення навчальної дисципліни	3
3.	Предметні компетентності та результати навчання	4
4.	Місце навчальної дисципліни в структурі освітньої програми	5
5.	Опис навчальної дисципліни	5
6.	Обсяг, методика і технології викладання дисципліни	6
6.1.	Анотація програми навчальної дисципліни	6
6.2.	Основні модулі навчальної дисципліни	7
6.3.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	7
6.4.	Форми та методи навчання	7
7.	Політика навчальної дисципліни	7
8.	Контрольні заходи результатів навчання	8
8.1.	Поточний контроль	8
8.2.	Підсумковий контроль	9
9.	Критерії й засоби оцінювання рівня знань і умінь студентів із дисципліни	10
10.	Рекомендована література	12
11.	Додатки	14

1. Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну:

Назва курсу	Історія англійської мови
Викладач (-і)	<i>Зоз Олена Анатоліївна</i> , кандидат філологічних наук, доцент
Контактний телефон	+38(050) 700 38 44
E-mail	o.zoz@forlan.org.ua
Локація курсу в корпоративному середовищі	Ресурсний центр (аудиторія № 412, навчальний корпус № 2)
Формат курсу	Очний (offline)
Консультації	Очні консультації: у день проведення лекційних / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на адреси електронної пошти, зазначені в силабусі.

2. Цілі, завдання, передумови вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія англійської мови» є формування у здобувачів уявлення про закономірності розвитку мови, розвиток структурно-граматичних, фонетичних та лексичних особливостей мови у синхронному та діяхронічному планах; осмислення студентами діалектики мовного розвитку, а також сформованість практичних навичок і вмінь аналізувати лінгвістичні феномени з позиції діяхронії.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія англійської мови» є:

- сформувані у здобувачів понятійно-категорійний апарат з історії мови;
- розкрити питання виникнення протогерманської мови, розгалуження її на давньогерманські діалекти, формування англосаксонської (давньоанглійської) мови і переростання її у національну англійську мову;
- показати зв'язок історії мови з історією етносу, роль екстралінгвістичних чинників у розвитку мови;
- розкрити проблему періодизації історії мови;
- викласти факти та встановити закономірності розвитку англійської мови;
- показати внесок і вплив порівняльного мовознавства (компаративної лінгвістики) на розвиток германістики, англістики зокрема;
- розкрити роль видатних особистостей у розвитку літературної мови; взаємодію мовного соціуму і особистості;
- пов'язати знання з історії мови з новітніми методиками викладання мови;
- довести студентам, що знання історії англійської мови полегшує розуміння багатьох мовних одиниць, граматичних та фонетичних явищ сучасної англійської мови;
- сформувані у студентів стійкий інтерес до набуття подальших знань та навичок у галузі філології взагалі й англійської філології зокрема.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із предметною галуззю та розуміння професійної діяльності; усвідомлення тенденцій розвитку англійської мови від доісторичних часів до сьогодення та нашарування основних

рис германських мов, до яких належить англійська; встановлення періодизації розвитку англійської мови із кваліфікуванням специфічних змін фонетичної системи, граматичного устрою та лексичного складу мови протягом кожного з періодів.

Дисципліна формує **міждисциплінарні взаємозв'язки** з іншими дисциплінами: «Вступ до мовознавства», «Практична фонетика», «Лексикологія англійської мови», «Комунікативні стратегії (англійська мова)», «Практика усного та писемного мовлення», «Граматичні аспекти іншомовного дискурсу», «Теорія та практика дискурсивного аналізу», «Методика навчання іноземних мов і культур у вищій школі», «Лінгвокраїнознавство» тощо.

3. Предметні компетентності та результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти **компетентностей і програмних результатів** навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)), а саме:

Загальні компетентності:

Здатність аналізувати й оцінювати сучасні наукові досягнення в галузі філологічних дисциплін.

Здатність планувати і вирішувати завдання власного особистісного та професійного розвитку.

Здатність здійснювати пошук, обробку, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації з різних джерел, генерувати нові ідеї для вирішення наукових і практичних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях.

Здатність орієнтуватися в інформаційних та Internet джерелах, працювати з бібліотечними фондами, критично ставитись до отриманої інформації, усвідомлювати цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіння комп'ютерною та інформаційною культурою.

Здатність працювати у професійній та / або науковій групі, дотримуючись етичних норм професійної діяльності та академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

Здатність використовувати базові знання про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної лінгвістики.

Здатність мислити логічно й послідовно, здійснювати аналіз та синтез різних ідей, точок зору, поглядів на природу мовних явищ у їхньому взаємозв'язку та взаємозалежності.

Здатність спостерігати за лексичними, граматичними та фонетичними явищами у мові, що вивчається, зіставляти останні з мовними явищами у рідній мові.

Здатність здійснювати пошук і виокремлювати необхідну / значущу / ключову інформацію відповідно до певної навчальної задачі.

Здатність передбачати, прогнозувати, узагальнювати отриману інформацію, оцінювати прослухане / прочитане.

Здатність класифікувати, систематизувати отриману інформацію у відповідності до поставленої задачі.

Здатність складати план, тези; формулювати (усно і на письмі) основну ідею повідомлення; підготовлювати і робити розгорнуті повідомлення / доповіді, презентації.

Здатність простежувати та аналізувати специфічні риси фонетики, орфографії, граматики та лексики давньоанглійського, середньоанглійського та новоанглійського періодів еволюції англійської мови.

Програмні результати навчання:

Аналіз та об'єктивна оцінка сучасних новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та їхнє використання у власній професійній діяльності.

Самостійний пошук, обробка, систематизація, контекстуалізація та інтерпретація загальнонаукової інформації з різних джерел, генерування нових ідей для вирішення наукових і практичних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях.

Вільна орієнтація в інформаційних та Internet джерелах, використання у власній професійній діяльності бібліотечних фондів, критичне ставлення до отриманої інформації, усвідомлення цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіння комп'ютерною та інформаційною культурою.

Результативна діяльність у професійній та / або науковій групі, дотримання етичних норм професійної діяльності та академічної доброчесності.

Ефективне використання базових знань про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної лінгвістики.

4. Місце навчальної дисципліни в структурі освітньої програми:

а) навчальна дисципліна належить до обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки;

б) під час вивчення цієї дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Вступ до мовознавства», «Лексикологія англійської мови», «Практична фонетика», «Практика усного та писемного мовлення», «Граматичні аспекти іншомовного дискурсу», «Теорія та практика дискурсивного аналізу», «Комунікативні стратегії (англійська мова)», «Методика навчання іноземних мов і культур у вищій школі», «Лінгвокраїнознавство» тощо.

5. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Опис підготовки фахівця	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1	014.02 Середня освіта	II	

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: фонетичний, морфологічний, лексичний та синтаксичний аналіз уривку твору давньоанглійського періоду (за зразком).	(Мова і література (англійська))	Семестр	
	Освітня програма «Середня освіта (Мова і література (англійська)). Психологія»		
Загальна кількість годин – 90 год.	Рівень вищої освіти: другий ступінь освіти: магістр	III	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 8 год.	Рівень вищої освіти: другий ступінь освіти: магістр	10 год.	
		Семінари	
		4 год.	
		Самостійна робота	
		76 год.	
		Вид контролю: диференційний залік	

6. Обсяг, методики і технології викладання дисципліни:

6.1. Анотація програми навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Історія англійської мови» належить до обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня денної форми навчання за спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)).

Навчальна дисципліна «Історія англійської мови» у поєднанні лекційного та семінарського курсів є складовою частиною філологічної підготовки майбутніх учителів із виходом у простір міжпредметних зв'язків, що дозволяє студентам отримати ґрунтовні теоретичні знання з історії становлення й розвитку англійської мови задля усвідомлення внутрішніх зв'язків еволюційного функціонування мови на різних мовних рівнях та етапах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS, 1 заліковий модуль, що складається з одного змістового модулю.

Змістовий модуль №1.

Давньоанглійський період. Середньоанглійський період. Новоанглійський період.

Тема 1. Курс історії англійської мови. Періодизація еволюційного розвитку англійської мови.

Тема 2. Особливості фонетичної, морфологічної, лексичної та синтаксичної структури давньоанглійської мови.

Тема 3. Специфічні риси фонетичної, граматичної, словникової та синтаксичної побудови мови середньоанглійського та новоанглійського періодів.

6.2. Основні модулі навчальної дисципліни

№ п/п	Модуль / назва	Всього годин	Аудиторні заняття				Само стій на робо та
			Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	
1	Змістовий модуль 1. Давньоанглійський період. Середньоанглійський період. Новоанглійський період.	90	10	-	4	-	76
ВСЬОГО		90	10	-	4		76

6.3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Фонетичний, морфологічний, лексичний та синтаксичний аналіз уривку твору давньоанглійського періоду (за зразком).

6.4. Форми та методи навчання

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі **форми навчання**: 1) лекційні заняття, на яких подається огляд питань періодизації історії англійської мови із простеженням особливостей фонетичного, морфологічного, лексичного й синтаксичного структурування останньої протягом кожного з періодів (давньоанглійський, середньоанглійський, новоанглійський); у здобувачів формується понятійно-категорійний апарат з історії мови; 2) семінарські заняття, що передбачають фонетичний, морфологічний, лексичний та синтаксичний аналіз уривків творів давньоанглійського періоду (за зразком із використанням словника і глосарію); оригінальних текстів доби В. Шекспіра; англійських текстів американських авторів раннього новоанглійського періоду; 3) консультації, які проводяться з метою допомоги студентам у виконанні самостійної роботи, роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання студентами пропущених занять.

Методи викладання: комунікативний, інформаційно-повідомлюваний, пояснювальний, інструктивно-практичний, пояснювально-спонукальний.

Методи навчання: виконавський, репродуктивний, продуктивно-практичний, частково-пошуковий, пошуковий, порівняльно-зіставний, критичний аналіз літературних джерел, описовий, композиційний аналіз, контекстологічний, концептуальний аналіз, компонентний аналіз.

7. Політика навчальної дисципліни заснована на політиці ГПМ.

Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ ДДПУ є вільним і автономним центром освіти, що покликаний давати адекватні відповіді на виклики сучасності, плекати й оберігати духовну свободу людини, що робить її спроможною діяти згідно з власним сумлінням; її громадянську свободу, яка є основою формування

суспільно відповідальної особистості, та академічну свободу і добросесність, що є головними рушійними чинниками наукового поступу. Внутрішня атмосфера інституту будується на засадах відкритості, прозорості, гостинності, повазі до особистості.

Вивчення навчальної дисципліни «Історія англійської мови» потребує виконання завдань згідно з навчальним планом; підготовки до семінарських занять; роботи в інформаційних джерелах; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури.

Підготовка та участь у семінарських заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення теоретичного матеріалу, конспекту лекцій, а також позицій, викладених у підручниках, монографічній та іншій науковій літературі.

Результатом підготовки до заняття повинно бути змістовне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом теми, якій присвячено відповідне заняття, а саме: підтвердження теоретичного матеріалу наочними прикладами, оперування понятійно-категорійним апаратом з історії англійської мови, уміння аргументовано викласти певний матеріал, підготувати презентацію власних навчальних пошуків, коментувати відповіді інших студентів, доповнювати їх, знаходити помилки (неточності, недоліки) та надавати правильну відповідь.

Відповідь здобувача повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на лекційних та семінарських заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

8. Контрольні заходи результатів навчання

Загальна оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за контрольні точки та контрольні роботи змістових модулів, набраних упродовж навчального семестру (100%).

8.1. Поточний контроль

Графік

поточного контролю

Курс: II (магістри 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Семестр: III 2019-2020 навчальний рік

Факультет: соціальної та мовної комунікації

Кафедра: англійської філології та перекладу

Дисципліна: Історія англійської мови

Викладач: канд. філол. наук, доц. Зоз О.А.

Кількість КТ – 2

Коефіцієнт КТ – 0,3

Кількість КРЗМ – 1

Коефіцієнт КРЗМ – 0,4

Кількість ЗМ – 1

Вид підсумкового контролю: диференційний залік

№	Вид контролю	Форма контролю	Термін проведення
1.	КТ1	Усна відповідь; тестові завдання.	сем. №1
2.	КТ2	Усна відповідь.	сем. №2
3.	КРЗМ1	Тестові завдання.	сем. №2

Затверджено:

Протокол № 1 від «29» серпня 2019 р.

Кафедра англійської філології та перекладу

Завідувач кафедри _____
(підпис)

доц. Андрущенко В.О.
(П.І.Б.)

8.2. Підсумковий контроль

Питання до заліку

1. Phonetic peculiarities of Germanic Languages.
2. Periods in the development of the English language.
3. The main historical events in the Old English period.
4. Old English written records. OE alphabet and pronunciation.
5. The main phonetic phenomena in the system of the Old English vowels and consonants.
6. The general characteristics of the morphological and verb system of the Old English language.
7. The strong and weak verbs of the Old English.
8. The minor groups of the Old English verbs.
9. The general characteristics of the Old English noun.
10. The grammatical categories of the Old English adjective and numeral.
11. The Old English adverbs and numerals.
12. The Old English pronouns.
13. The peculiarities of the Old English vocabulary.
14. The peculiarities of the Old English syntax.
15. Lexical borrowings in OE.
16. Word-building in OE.
17. The main historical events in the Middle English period.
18. Changes in the system of the Middle English vowels.
19. Writings in ME.
20. Changes in the system of spelling.
21. ME phonology.
22. Changes in the grammatical and verb system of the Middle English language.

23. Changes in the system of the strong and weak verbs in the Middle English language.
24. The development of the minor groups of the verbs in the Middle and Modern English periods.
25. Changes in the system of the Middle English nouns, adjectives, adverbs, numerals and pronouns.
26. The vocabulary of the Middle English language.
27. The main historical events in the New English period.
28. Literature of the ENE Period. Standardization of the language.
29. The changes in the Early New English vowels and consonants.
30. Changes within the Nominal parts of speech in the Modern English language.
31. Changes within the verb system in the Modern English language.
32. Early New English Syntax. Vocabulary. Word-building. Borrowings in ENE.

9. Критерії й засоби оцінювання рівня знань і умінь студентів із дисципліни

Бали	Критерії оцінювання
100 балів – «відмінно» (А)	Здобувач у повному обсязі розкриває зміст питання за допомогою адекватної аргументації та завжди підтверджує теоретичні положення прикладами. Здобувач правильно, ґрунтовно і послідовно аналізує всі фонетичні, лексичні, граматичні одиниці тексту, доцільно вживає термінологію. Мовлення здобувача є лексично насиченим, фонетично, граматично та стилістично коректним, не містить жодних помилок.
95 балів – «відмінно» (А)	Здобувач у повному обсязі розкриває зміст питання за допомогою адекватної аргументації та завжди підтверджує теоретичні положення прикладами. Здобувач правильно, ґрунтовно і послідовно аналізує всі фонетичні, лексичні, граматичні одиниці тексту, доцільно вживає термінологію. Мовлення здобувача є лексично насиченим, фонетично, граматично та стилістично коректним, містить 1 незначну помилку.
90 балів – «відмінно» (А)	Здобувач у повному обсязі розкриває зміст питання за допомогою адекватної аргументації та майже завжди підтверджує теоретичні положення прикладами. Здобувач правильно, ґрунтовно і послідовно аналізує всі фонетичні, лексичні, граматичні одиниці тексту, доцільно вживає термінологію. Мовлення здобувача є лексично насиченим, у цілому фонетично, граматично та стилістично коректним, але містить 2 незначні помилки.
85 балів – «добре» (В)	Здобувач у достатньому обсязі розкриває зміст питання за допомогою адекватної аргументації, але не завжди підтверджує теоретичні положення прикладами. Здобувач правильно і послідовно аналізує всі фонетичні, лексичні, граматичні одиниці тексту, уживає необхідну термінологію. Мовлення здобувача є лексично насиченим, фонетично, граматично та стилістично коректним, містить 3 помилки.

80 балів – «добре» (C)	Здобувач у достатньому обсязі розкриває зміст питання, але не завжди коректно аргументує та підтверджує теоретичні положення прикладами. Здобувач правильно і послідовно аналізує переважну більшість фонетичних, лексичних, граматичних одиниць тексту, уживає необхідну термінологію, але іноді помилково ідентифікує мовні явища, володіє лексичним мінімумом. Мовлення здобувача містить 4 помилки фонетичного, граматичного або стилістичного характеру.
75 балів – «добре» (C)	Здобувач у достатньому обсязі розкриває зміст питання, але припускається деяких неточностей в аргументації, теоретичним положенням бракує прикладів. Здобувач правильно аналізує основні фонетичні, лексичні, граматичні одиниці тексту, уживає окремі терміни, але іноді помилково ідентифікує певні мовні явища, володіє необхідним лексичним мінімумом. Мовлення здобувача містить не більше 6 помилок фонетичного, граматичного або стилістичного характеру.
70 балів – «задовільно» (D)	Здобувач розкриває зміст питання не повністю, не наводить усі необхідні аргументи та приклади. Здобувач правильно аналізує лише окремі з основних фонетичних, лексичних, граматичних одиниць тексту, уживає окремі терміни, іноді помилково ідентифікує мовні явища, володіє обмеженим лексичним мінімумом. Мовлення здобувача містить не більше 7 помилок фонетичного, граматичного або стилістичного характеру.
65 балів – «задовільно» (D)	Здобувач розкриває зміст питання не повністю, кількість аргументів та прикладів є обмеженою. Здобувач виокремлює та правильно аналізує поодинокі фонетичні, лексичні, граматичні одиниці тексту, уживає окремі терміни, іноді помилково ідентифікує мовні явища, володіє обмеженим лексичним мінімумом. Мовлення здобувача містить не більше 8 помилок фонетичного, граматичного або стилістичного характеру.
60 балів – «задовільно» (E)	Здобувач виявляє мінімально достатні знання основного програмного матеріалу при розкритті змісту питання, майже не наводить аргументи та приклади. Здобувач виокремлює та правильно аналізує поодинокі фонетичні, лексичні, граматичні одиниці тексту, уживає окремі терміни, іноді помилково ідентифікує мовні явища, володіє недостатнім лексичним мінімумом. Мовлення здобувача містить більше 10 помилок фонетичного, граматичного або стилістичного характеру.
55 балів – «незадовільно» (FX)	Здобувач не розкриває зміст питання, не наводить потрібні аргументи та приклади. Здобувач може виокремити поодинокі фонетичні, лексичні, граматичні одиниці тексту, але не здатен проаналізувати або ідентифікувати їх. Мовлення здобувача містить численні фонетичні, лексичні, граматичні та стилістичні помилки, які заважають зрозуміти висловлену думку.
35 балів – «незадовільно» (F)	Здобувач не засвоїв основний програмний матеріал, не розкриває зміст питання, не наводить потрібні аргументи та приклади. Здобувач не здатен виокремити фонетичні, лексичні, граматичні одиниці тексту, не здатен проаналізувати або ідентифікувати їх. Мовлення здобувача містить численні фонетичні, лексичні, граматичні та стилістичні помилки, які заважають зрозуміти висловлену думку.
0 балів	Здобувач відмовляється від відповіді.

Шкала оцінювання рівня знань і умінь студентів: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною (мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89	добре		B	вище середнього рівня з кількома помилками
75-81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67-74	задовільно		D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1-34			F	з обов'язковим повторним курсом

10. Рекомендована література

Основна література

1. Аракин В. Д. История английского языка. М. : Просвещение, 1985. 256 с.
2. Бельмаз Я. М. Історія англійської мови : лекційно-практичний курс : навч. посібник. Горлівка : Вид-во ГІМ ДВНЗ ДДПУ, 2014. 192 с.
3. Верба Л. Г. Історія англійської мови. Вінниця : НОВА КНИГА, 2006. 296 с.
4. Ильиш Б. А. История английского языка. Л. : Просвещение, 1972. 315 с.
5. Расторгуева Т. А. История английского языка. М. : Высшая школа, 1983. 347 с.
6. Vaughn A. C. A history of the English language. London : Routledge, 2002. 447 p.

Додаткова література

1. Берков В. П. Введение в германистику. М. : Высшая школа, 2008. 202 с.
2. Кубрак І. С. Англійська мова в історичній та етнокультурній парадигмі германських мов. Донецьк : Либідь, 2001.
3. Crystal D. The Cambridge encyclopedia of the English language. London : BCA, 1994. 489 p.
4. The Oxford History of English [ed. L. Miggelstone]. Oxford University Press, 2006. 485 p.
5. Hogg R. A history of the English language. Cambridge University Press, 2006. 495 p.
6. Freeborn D. From Old English to standard English. A course book of English variation across time. London : McMillan, 1992. 218 p.

Інформаційні ресурси

1. [www.acs.ucalgary.ca.UofC/eduweb/engl401](http://www.acs.ucalgary.ca/UofC/eduweb/engl401)
2. <http://faculty.virginia.edu/OldEnglish/OEA>
3. www.wmich.edu/medieval/resources/OE

4. <http://www.krysstal.com/english.html>
5. <http://www.anglik.net/englishlanguagehistory.htm>
6. <http://www.llp.armstrong.edu/5800/histno.html>
7. http://web.cn.edu/kwheeler/resource_hist.html
8. <http://pages.towson.edu/duncan/hellinks.html>
9. <http://www.etymonline.com/>
10. <http://www.historyofenglish.net/>
11. <http://faculty.virginia.edu/OldEnglish/index.html>

11. Додатки

Орієнтовна схема фонетичного, лексичного, граматичного аналізу тексту давньоанглійського (середньоанглійського чи новоанглійського) періоду.

MODEL OF PHONETIC ANALYSIS (OE)

Ohthere *sæde* his hlāforde Ælfrede *cyninge* þæt he *ēalra* *Norðmanna* norþmest būde.

Word from the text	Analysis	Related words in Germanic languages	Translation
sæde	[s] – voiceless initially [æ:] – lengthening of [æ] due to the loss of [g]: sæ_de < sec_an [æ:] ⇒ [e:] in ME ⇒ [e] in ENE	OE sæ_de	said
cyninze	[y] – palatal mutation of [u] – caused by [i]; later [y] > [i]	OHG kuning	king
ealra	[ea] – breaking of [æ] before l + consonant [æ] – from PG [a] [ea] ⇒ [a] in ME ⇒ [o:] before -ll in ENE	Gt alls	all
Norðmanna	-monn: [o]=[a] – from PG [a], later [a > a > as]	Gt mann(a)	Norman

MODEL OF GRAMMAR AND VOCABULARY ANALYSIS (OE)

Ohthere *sæde* his hlāforde Ælfrede *cyninge* þæt he *ēalra* *Norðmanna* norþmest būde.

Word from the text	Analysis	Related words in Germanic languages	Translation or NE equivalent
Ohthere [o':xtxere]	Noun, proper name, Nom., Sg.; subject		Ohthere
sæde	Weak verb, class 3, (also sæ_de), sec_an, Preterite predicate	say	said
his	Personal pronoun hē, 3d person, Sg., Masc., Gen.	his	to his
hlāforde	Noun, Masc., a-stem, hlāford, Dat., Sg.	lord	lord
Ælfrede	Noun, proper name, Dat., Sg.	Alfred	Alfred
cyninze	Noun, Masc., a-stem, cyning; Dat., Sg.	king	king
þæt	Conjunction	that	that
he	Pers. Pronoun, he, 3d person, Sg., Masc., Nom., subject	he	he

ealra	Def. Pronoun eal, Gen., Pl.	all	(of) all
Norðmanna	Noun, Masc., root decl., Nor mann; Gen., Pl.	Northman	Northmen (Scandinavians)
norþmest	Adverb	norpmost	to the North
būde	Irr. verb buan; Preterite or Subjunctive	rel. to to be	lived (or had lived)

MODEL OF PHONETIC ANALYSIS (ME, NE)

Words as used in the text	Changes of spelling and sounds		
	Old English	Middle English	New English
whan	Hwæne [hw] [a] hw	whan [hw] [a]	when [w] [e] w
that	Þæt [æ] [þ] æ þ	that [a] [þ] a th	that [æ] [ð]
trumpet	-	trompet [u]	trumpet [ʌ]
show	sceaw(ian) [skʰ]/[ʃ] sc	shewe [ʃ] sh	show [ʃ]
sound	-	soun [u:]	sound [au] the Great Vowel Shift

MODEL OF GRAMMATICAL AND ETHYMOLOGICAL ANALYSIS (ME)

Words as used in the text	Analysis notes	OE or foreign prototype	Corresponding NE word, translation
whan that	conjunction	OE hwæne (adverb/pronoun) Þæt (pronoun)	when that (when)
Aprille	noun proper	OF avrill, L. aprillis	April
his	pronoun, possessive, masculine, 3rd person singular	OE his (pronoun personal)	his
shoures	noun, common case, plural	OE scūr	shower
hath perced	verb, present perfect, 3rd person, singular of "percen" weak verb, class 2	OE habban OF percier	pierce (has pierced)

MODEL OF GRAMMATICAL AND ETHYMOLOGICAL ANALYSIS (NE)

Words as used in the text	Analysis notes	Etymology	Corresponding NE word, translation
trumpets	noun, genitive case, plural	<i>ME</i> trompette, <i>OF</i> trompette	trumpet(s')
dumbe	adjective	OE dumb ME domb	dumb
enter	verb, present tense, plural of "enter"	ME entren weak, 2; OF entrer	enter
a	article, indefinite	OE ān; ME a/an	a